

Comitetul Electrotehnic Român și activități ale sale în cadrul CEI

Prof. Dr. Ing. Florin Tănăsescu

Urmare a deciziei din Noiembrie 1926 luată în Consiliul de Administrație al IRE are loc ședința de constituire a Comitetul Electrotehnic Român din 4 Ianuarie 2007 cu care ocazie prezentând structura și preocupările CEI precum și interesul României „de a stabili relații cu lumea tehnicii din străinătate și a răspunde solicitărilor CEI adresate atât Institutului cât și Comitetului”, prezintă Decizia IRE de a constitui CER afiliat la CEI.

Intenția specialiștilor români de a se afilia la CEI se pare însă că este mai veche așa cum apare dintr-o serie de documente ale acelor vremuri. Astfel, Prof. Silvanus Thompson, Președintele Asociației Inginerilor Electricieni din Anglia (I E E) și una din marile personalități ale CEI, într-un discurs susținut în anul 1914 și publicat în revista „La vie Internationale” și reprodus în „Buletinul Societății Politehnica” /7/, prezentând scopul și activitățile, Comisiei Electrotehnice Internaționale și rolul pe care aceasta l-a avut în standardizarea unităților de măsură, spune în finalul conferinței sale următoarele: „Comisia Electrotehnică Internațională este astăzi opera a 22 de țări. În afară de acestea, alte țări precum Australia, China, Noua Zeelanda, Portugalia, România, au manifestat un interes deosebit pentru aceste lucrări și este sigur că nu peste mult timp, acestea vor comunica constituirea de comitete naționale”. Se pare că au și existat o serie de contacte dar începerea primului război mondial și urmările acestuia în România, au împiedecat ca mai devreme de 1927 să se constituie în România un Comitet național.

Data de constituire a CER apare în documentele oficiale în 4 Ianuarie 1927 când CD Bușilă, prezintă decizia Institutul Național Român pentru Studiul amenajării și folosirii izvoarelor de energie IRE luată în ședința sa din 18 Noiembrie 1926 de a constitui Comitetul Electrotehnic Român, afiliat la CEI.

Prin adeziunea la CEI, România devine al 27-lea stat membru, alăturându-se celorlalte țări membre, precum: Anglia, Argentina, Australia, Austria, Belgia, Brazilia, Canada, Cehoslovacia, Chile, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Olanda, Indiile engleze, Italia, Japonia, Mexico, Norvegia, Polonia, Rusia, Spania, Statele-Unite, Suedia, Ungaria, Uruguay, rămânând în istoria acestei organizații ca un membru activ, cu contribuții meritorii în dezvoltarea standardizării electrotehnice, a definirii sistemelor de unități și terminologiei electrotehnice, contribuții rămase ca autentice dovezi a participării și competenței electrotehnicienilor români /10-16/.

Însă și faptul că din cei 29 Președinți ai CEI-ului -mari personalități al electrotehnicii mondiale precum Lord Kelvin, Elihu Thomson, Leblanc, Mailloux, Palandri, Tacaianagi, este și un român: academicianul Remus Răduleț cel de al 17-lea Președinte, constituie o elocventă dovadă a activității electrotehnicienilor români în această organizație.

Una din figurile luminoase ale CER-ului -un ctitor al acestuia- este aceea a inginerului C.D.Bușilă, cel din a cărui inițiativă România solicita aderarea la CEI. Personalitate marcantă a ingineriei românești, colaborator al lui Saligny la construcțiile din Portul Constanța, pionier al energiei românești, remarcabil constructor de poduri și baraje, ctitor al unui institut de studii și cercetări care a devansat prin gândire epoca sa: Institutul Național Român pentru Studiul amenajării și folosirii izvoarelor de energie - IRE (1926), membru a numeroase Academii europene, un activ sprijinitor al valorilor ingineresti, al asociațiilor științifice românești și conectarea lor la fluxurile științifice europene.

Deosebit de realist în ceea ce privește funcționarea unor organisme -cum o va dovedi și-n viitor în diversele munci de conducere tehnică pe care le-a avut- CD Bușilă sesizează lipsa resurselor financiare cu care se va confrunta noua organizație și oferă o soluție: „administrația și gestiunea CER să fie lăsată în sarcina Institutul Național Român pentru Studiul amenajării și folosirii izvoarelor de energie - IRE pentru că nu vom putea conta pe suficiente cotizații și subvenții speciale și vom fi nevoiți a acoperi cheltuielile și contribuția către organizația centrală, din fondurile de care dispune Institutul”. Si într-adevar, mulți ani, în Bilanțurile contabile ale IRE, apare faptul că plata cotizațiilor către CEI, cheltuielile administrative ale CER și costul publicațiilor pe care le edita, să fie suportate de către IRE, dovadă a clarviziunii cu care știa să croiască un lucru.

În conformitate cu Statutul CER și cu modul de organizare al altor Comitete Naționale, pentru a avea în CER o reprezentare a tuturor celor care activează în domeniu, face demersuri și are adeziunea unor factori importanți de a deveni membri CER și anume: Ministerul Industriei și Comerțului, Ministerul Lucrărilor Publice, Ministerul Comunicațiilor, Institutele Politehnice din București și Timișoara, Institutele Electrotehnice din Iași și București, Societatea Politehnica, AGIR, UGIR, Reuniunea Uzinelor Electrice din Teritoriile alipite la România. Alte Instituții au comunicat interesul de participare, urmând ca decizia să fie transmisă după discutarea problemei în consiliile de conducere, cazul Ministerului Instrucțiunii Publice și a celui de Război.

Structura Biroului de Conducere a CER a cunoscut de-a lungul unele mici schimbări, prin atragerea altor personalități științifice și schimbarea unor funcții, însă oamenii de bază ai CER îi vom regăsi în toate structurile: CD Bușilă, IS Gheorghiu, Plautius Andronescu, Cezar Parteni-Antoni, Dimitrie Leonida, Cornel Mikloși, Dionisie Germani, CI Budeanu.

Din punct de vedere al personalităților științifice care au activat în cadrul CER, în afara celor prezentați mai sus mulți alți specialiști de valoare s-au adăugat acestora aducând contribuții valoroase în cadrul comitetelor tehnice cum este cazul lui Martin Bercovici, Paul Dimo, Remus Răduleț, Tudor Tănăsescu, Paul Cartianu, Aurel Avramescu, Andrei Tugulea, Cornel Penescu, Alexandru Timotin, I. Militineanu, Alex. Nicolau, Victor Bunea, C.Berberian, Aurel Popa, Gheorghe Hortopan.

Reușind o legătură strânsă între școlile politehnice și specialiștii existenți în începuturile industriale românești, CER a reușit să facă prin activitățile sale, dezvoltate în plan extern sau intern, o promovare a valorilor românești în afară și o sprijinire activă a unor începuturi în țară.